

Gökçe

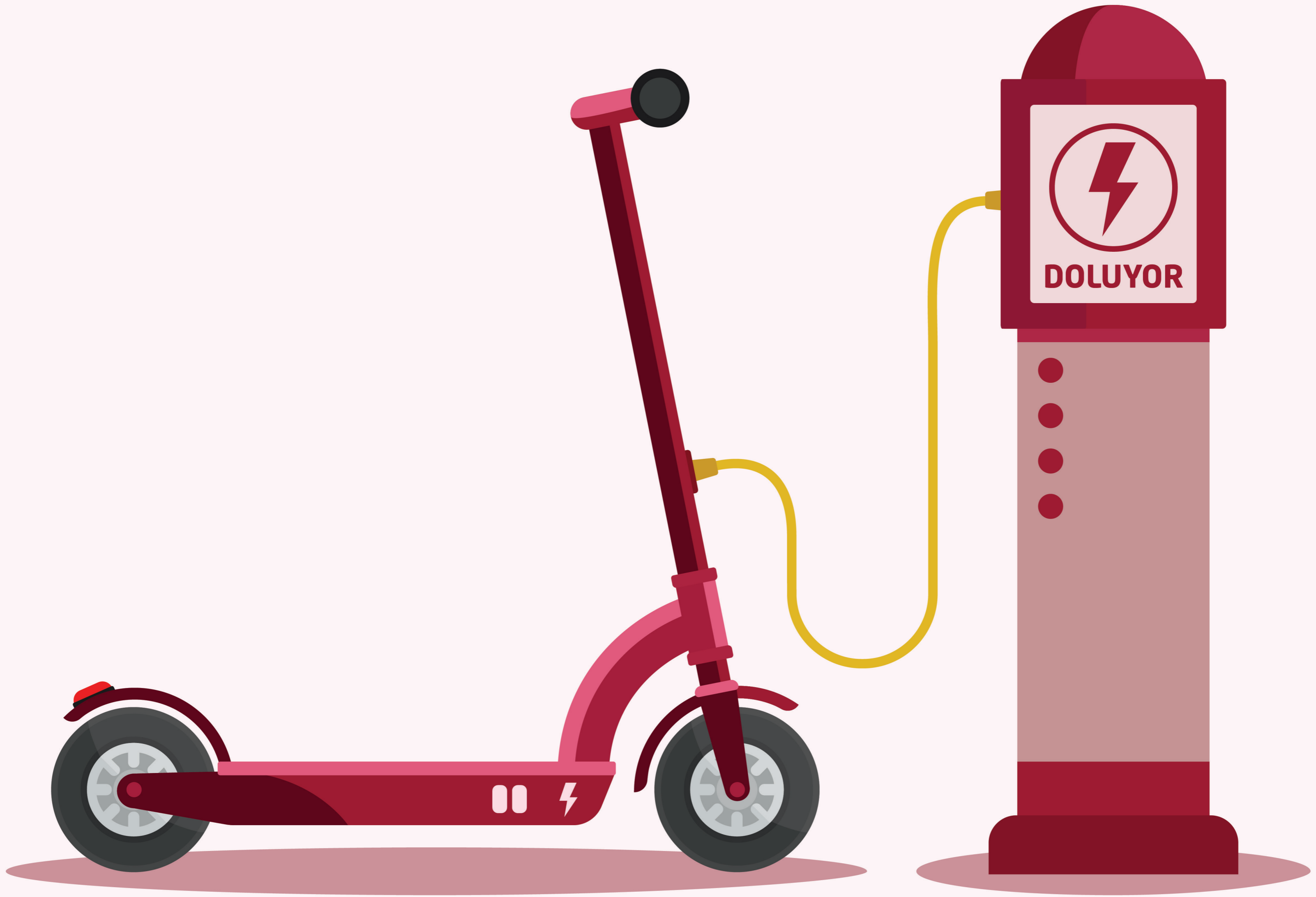
The Resolution

Aralık 2020

Sayı

26

ULAŞIMIN EN KOLAY HALİ: E-SCOOTER

ULAŞIMIN EN KOLAY HALİ: E-SCOOTER

Ulaşımında bireysel araçların tercih edilmesi, trafik sorununun artmasında önemli bir etken olarak görülmektedir. Trafikte bulunan araç sayısı arttıkça, hızlı ve kolay şekilde ulaşım imkânı giderek azalmaktadır. Buna karşın, son dönemde hayatımıza giren e-scooter'lar, ulaşımında büyük bir kolaylık sağlamıştır.

E-scooter'lar şarj edilebilir özellikte olduğundan, yakıta ihtiyaç olmadan çalışabilmektedir. Beş saate kadar çalışabilen bu aracı kullanabilmek, son derece ucuz ve kolaydır. Aynı zamanda, bisiklete göre oldukça hafif olması ve neredeyse her cadde ve sokakta bulunması sebebiyle, e-scooter'lar bireylere günlük ulaşımında kolaylık sağlamaktadır. Hatta e-scooter markalarından biri için dijital ortamda uygulama geliştirilmiş ve bu uygulamayla kullanıcılar en yakındaki kullanıma müsait e-scooter'ın yerini tespit edebilmektedir. Böylelikle kullanıcılara anlık kiralama opsiyonu ve sıkışık trafikte kolay hareket avantajı sağlanmıştır.

İlk olarak 2018 yılında San Francisco sokaklarında hizmete başlayan e-scooter'lar, 1\$ açılış bedeli ile kullanıma sunulmuş ve her dakika kullanım için 15 cent talep edilmiştir. Ayrıca şarjı biten e-scooter'ların 5 \$ karşılığı evde şarj edilip tekrar sokağa bırakılması imkânı getirilmiştir. Ancak lisanslama sorununun ortaya çıkmasıyla beraber tüm e-scooter'lar San Francisco'nun ulaştırmadan sorumlu ilgili dairesi (SMFTA) tarafından toplatılmıştır. Durumdan faydalanan ve gelecekteki rekabet ortamını öngören birçok firma hızlıca lisans alabilmek için başvuru yapmıştır. Bu girişimlerden olan "Lime", "Spin" ve "Bird"ün değeri milyon dolarları aşmış olup halen de yükselmeye devam etmektedir.

Türkiye'de ise bu akım 2019 yılında, işlek caddelere e-scooter'ların bırakılmasıyla başlamıştır. Ülkede başta merak uyandıran ama bireylerin kullanmaktan çekindiği bu e-scooter'lar, son dönemde kolay ulaşım imkânı olması nedeniyle vazgeçilmez hale gelmiştir.

E-scooter'lar ile ilgili ülkemizde henüz bir düzenleme bulunmamaktadır. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bir mevzuat tasarısı üzerinde çalışmaktadır. E-scooter'lar, Karayolları Trafik Kanunu (KTK) kapsamında "araç" olduğundan, bu süreçte KTK dikkate alınabilecektir. E-scooter'lar, tekerlekli olması, insan gücü dışında bir motor ile çalışması ve hızının saatte 25 km'yi aşmaması nedeniyle, KTK uyarınca "elektrikli bisiklet" olarak değerlendirilebilir. Bu kapsamda, bisikletler ile ilgili mevcut düzenlemelerin e-scooter'lara da uygulanabileceğini söylemek yerinde olacaktır.

Bisiklet veya motosiklette olduğu gibi e-scooter da denge gerektiren bir araç olduğundan; e-scooter sürücüsünün/kullanıcısının hatası sebebiyle üçüncü şahsın zarar görme riski söz konusudur. E-scooter'ların bisiklet olarak kabulü halinde; e-scooter sürücüsü/kullanıcısı, üçüncü şahıslara verdiği zararlardan sorumlu olacaktır. Trafikte, e-scooter'ı sürerken dahi olsa, başka bir kişinin yaralanmasına kusurlu fiilleriyle sebebiyet veren sürücünün bundan sorumlu olacağı şüphesizdir.

Diğer yandan, meydana gelen zarar, sürücünün e-scooter'ı kurallara uygun şekilde kullanmamasından değil, e-scooter'da teknik anlamda sorun yaşanmasından da kaynaklanabilir. Bu halde, e-scooter'ın gereği gibi rutin bakımlarının yapılmaması, kullanıma uygun halde tutulmaması veya gerekli onarımlarının gerçekleştirilmemesi gibi nedenlerle e-scooter işletmecisi de bu zararlardan sorumlu olacaktır. Eğer e-scooter'ın sistemsal/yazılımsal bir hatası söz konusu ise işletmecinin sorumluluğu da düşünülecektir.

Daha fazla bilgi için, contact@gokce.av.tr adresinden iletişime geçebilirsiniz.

E-scooter'lar kolay ulaşılabilir olduğundan ve kısa süreli kullanıldığından, aynı gün içerisinde birçok kişi aynı e-scooter'ı kullanmaktadır. Bu nedenle e-scooter'daki bir hasarın hangi sürücü/kullanıcı tarafından meydana geldiğinin tespit edilebilmesi oldukça güçtür. Bu noktada, e-scooter'lar bakımından plaka ve tescil kaydının, kullanıcılar açısından da kimlik tespiti için ehliyet veya teslim-tesellüm belgesinin yüklenmesi şeklinde bir kayıt sisteminin kurulmasının, sorumlunun tespiti noktasında kolaylık sağlayacağı kanaatindeyiz.

Hukuken değerlendirilmesi gereken bir başka husus ise e-scooter sürücülerinin ekipmanlarıdır. Her ne kadar nitelik itibarıyla e-scooter'ları bisiklet olarak değerlendiresek de; bu araç elektrikle ve trafikte bağımsız şekilde çalışmaktadır. Bu açıdan, olası bir kazada e-scooter sürücüsünün hiçbir koruyucu ekipmanı bulunmadığından zarar görme ihtimali söz konusudur. Bundan dolayı e-scooter sürücüleri için başta kask olmak üzere koruyucu ekipmanlar belirlenmeli, bu ekipmanlar e-scooter'lar ile birlikte sürücülere sunulmalı ve bu ekipmanları kullanmak yasal zorunluluk halini almalıdır.

Yine bir diğer konu ise, trafikte bağımsız şekilde seyir imkânı olan e-scooter'ların diğer araçlar ve yayalara göre öncelikli olup olmadığıdır. Kanaatimizce, trafikte dönüş ve geçiş önceliklerinin elektrikli scooter'lar için de bisikletlerde olduğu gibi olması gerekmektedir. Yine e-scooter'larda zil, far gibi diğer taşıtları uyarıcı araçlar ve işaretlerin bulunması da trafik düzeninin bozulmasının önüne geçecek ve olası kazaları önleyebilecektir.

Sonuç olarak, henüz e-scooterlar hakkında herhangi bir yasal düzenleme bulunmadığından, bu araçların hukuki anlamdaki yeri ve tabi olacakları kuralların, şu an için Karayolları Trafik Kanunu hükümlerine göre değerlendirilmesi gerekecektir. Bununla birlikte Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yapılacak düzenlemeler ve çalışmaların e-scooter konusunda daha detaylı hukuki regülasyonlar getireceği düşünülmektedir.

Teori değil. Cevap.

Gökçe Avukatlık Ortaklığı

Editörler:

Prof. Dr. Ali Paslı
ali.pasli@gokce.av.tr

Aslihan Kayhan
aslihan.kayhan@gokce.av.tr

Başak Taş
basak.tas@gokce.av.tr

Nur Selen Demiralp
selen.demiralp@gokce.av.tr

Hakkımızda

Gökçe Avukatlık Ortaklığı birleşme ve devralma, iş ortaklığı, özel sermaye ve ortak girişim işlemleri, bankacılık ve finans, sermaye piyasaları, sigortacılık, teknoloji, medya, telekom ve internet, e-ticaret, veri koruma, fikri mülkiyet, regülasyon, ticari alacak takipleri, gayrimenkul ve ticari dava alanlarını içeren geniş bir yelpazede hukuki hizmetler sunan İstanbul'da bulunan bir hukuk bürosudur. Hukuki personel ve uzmanlığımız hakkında daha fazla bilgi için www.gokce.av.tr adresinden web sitemizi ziyaret edebilirsiniz.

Lütfen bizimle iletişime geçin
contact@gokce.av.tr
0 212 352 88 33

The Resolution yalnızca genel bilgilendirme amacıyla hazırlanıp yayınlanmakta olup hukuki tavsiye içermemekte ya da avukat-müvekkil ilişkisi oluşturmamaktadır. Daha fazla bilgi almak istiyorsanız lütfen Gökçe Avukatlık Ortaklığı ile irtibata geçiniz. The Resolution'da yer alan hiçbir içerik Gökçe Avukatlık Ortaklığı'nın yazılı izni olmaksızın çoğaltılamaz ya da uygun bir şekilde kaynak olarak gösterilmeksizin yayınlanamaz. İçeriğin doğruluğunu sağlamak için gereken tüm çaba gösterilmiş olmasına rağmen, Gökçe Avukatlık Ortaklığı içeriğin doğruluğunu garanti etmemektedir ve burada yer alan bilgilerdeki herhangi bir hata veya söz konusu bilgilere güvenilmiş olması dolayısıyla sorumlu tutulamaz. The Resolution Gökçe Avukatlık Ortaklığı müvekkileri için hazırlanmıştır ve büronun müvekkilleri dışındaki dolaşım olasılığı reklam olarak yorumlanamaz.